

Ali kaj pomisliš . . . ?

Otroci, ki ne vedo, kaj je pomanjkanje, ki jim mama odreže bele pogače in nudi maslenih žemljic, kadar jih požele, pač ne pomislijo, koliko rok se je trudilo, preden je bil spečen kruhek. Ko bi jim kdo razložil, kako dolga je pot, ki jo napravijo zrnca, preden jih porabijo za kruh, bi imeli do vsake mrvice veliko večje spoštovanje, bi vsak grižljaj kruha zaužili z veliko večjo hvaležnostjo. Pšenična zrnca, ki jih vseje kmetič v razrahljano zemljo v hladni jeseni, se uničijo takorekoč sama sebe, da dajo življenje novi bilki, novemu klasu. Zrnca se omehčajo; iz njih poženejo klice, ki pridejo na dan kot zelena travica. Zimski sneg je takorekoč plašč, ki s svojo beloto varuje, da ta trava čez zimo ne segnije; pomladansko solnce pa da tem nežnim bilčicam novega življenja. Iz blatne zemlje se začno krepko dvigati; urno se razvijajo. Majnikova toplota izvabi iz visokoraslih zelenih bilk nežno klasje, ki dviga hrepeneče glavice proti višnjevem nebu, odkoder takorekoč prosi rose in blagoslova. Čedalje bolj stasito in ponosno se klanjajo lepi resasti klasi v rahlem vetriču drug drugemu, kakor bi vedeli, da se v njih osrčju zbirajo skromni ovojčki, ki srkajo iz rodovitnih tal sladko mlekce za poznejša trda zrnca. In res. Komaj so se bilke ustalile, že najdeš v klasu majhne mehurčke, polne belemu mlekcu podobne snovi —. To mlekce se prikaže pozneje kot fina moka v strjenih zrnih. Pride julij. Žitno polje je podobno morju, ki na njem valovi zlata pšenica. Pridejo ženjice z nabrušenimi srpi; urnih rok žanjejo in vežejo goste pšenične bilke z bogato obloženimi klasovi v snope. Vozniki jih odvažajo v kozelce, kjer jih oblože, da se posuše. Ko je zrnje v snopju dovolj utrjeno in suho — ga je treba izluščiti iz klasja. Pridejo mlatiči, ki žito omlatijo, zrnje prevejejo — in sedaj šele je žito pripravljeno za malin, kjer ga mlinški

Zastavonoša.

Pogum in junaštvo bodi naše geslo!

kamen zdrobi in semelje v belo moko, ki iz nje mama speče okusno pogačo.

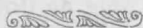
To je — dragi moji prijateljski — kratek opis dolgega popotovanja, ki ga napravi zrnce, preden iz njega zraste nov sad, novo seme, nov kruhek. Kajneda, še mar vam ni, da bi se zmislili na to, ko slastno grizete okusno žemljico, — zraven pa jo mrvite in mrcvarite, da je joj. Glejte, prav radi tega sem vam zapisal te-le vrstice, ker sem vas hotel opozoriti na nič kaj lepo razvado nekaterih prenasičenih otrok; kar nič vam ne pazijo na kruh, ki ga jim dobra mati in skrbni oče rada odrežeta, dasi ga dostikrat s trudom in trpljenjem zaslužita. Nekateri taki objestni načajivčki mrcvariijo, lomijo in trgajo prevelik kos hruha tako, da štrkajo drobtine — večje in manjše — vsekrižem na tla, na cesto, v prah, med smeti itd. O, koliko je sirot, revežev in stradajočih otročičev, ki bi bili naravnost srečni, če bi od preobilnosti tako razvajenih bogatejših otrok dobili vsaj to, kar imajo poslednji preveč! Pomisli, če spoznaš, da si morda tudi ti s kruhom premalo spoštljivo ravnal, da je kruh, in četudi majhen drobivec, dar božji, ki moramo zanj Boga vsekdar zahvaljevati, kajti zahvala je najboljša prošnja za nadaljnje darove. — Kolikokrat so rajni oče tudi mene opozorili, rekoč: »Kaj mrviš kruh! Ali ne veš, da je dar božji? Poberi in poljubi!« To sem si dobro zapomnil, pa mi je vedno hudo, če vidim, da nekateri otroci tako razmetavajo božji dar. Da, kruh je dar božji in brez njega bi bilo težko prestat; to skuša danes marsikak vojak na bojišču, to pa skuša in bo skušal še marsikdo med nami zlasti, če bo krvava svetovna vojska še dolgo trpela.

Francoski pisatelj Jules Vallés pripoveduje to-le: »Nekoč sem vrgel skorjico kruha proč. Bil sem še mal deček. Oče jo pobere, rekoč: ,Otrok, ne meči mi nikdar kruha po tleh, četudi je samo trda skorja; kruh se težko prisluži. Nimamo ga preveč; pa če bi ga tudi imeli v preobilici, zametavati bi ga ne smeli, ampak dajati bi ga morali revežem.

Bog ve, če ne bo še prišel čas, ko ti bo kruha zmanjkalo; takrat boš šele spoznal, koliko je vreden. Dobro si to zapomni! — Od takrat naprej», tako piše Vallés, »sem imel neko posebno spoštovanje do kruha. Žitno polje mi je bilo sveto; nikdar nisem pohodil žitne bilke ne nalašč, ne zato, da bi si utrgal kako cvetlico med žitom.«

Otrok moj! Spoštuj žitno polje, spoštuj zrnje, spoštuj kruh!

A. Č.

Otrok po volji božji.

Pred kratkim sem pisal v Ljubljani na glavni pošti neki članek. Kdo se briga ob takih trenutkih za ljudstvo, ki pride, opravi hitro svoje reči in zopet gre? Poleg tega se pa človek tako vglobi v svoje delo, da sploh ne vidi in ne čuti, kaj se godi v njegovi bližini. Le tu in tam ti udari na uho kaka beseda, krogi tebe je čuti lahko pošumevanje pisanih kril, in na hodnikih odmevajo udarci oddaljšajočih se korakov. Vznemiri in vznevolji te v takem slučaju znanec, ki pride odzadaj, te potreplje po rami in vpraša: »Hej, kaj pa ti tu, brate?«

Sedel sem brez skrbi in mirno sam zase, pisal svojo pot, in še tako glasen pogovor me ni spravil s pravega tira. Ko sem prišel do mesta, kjer je bilo treba nekoliko premisleka, sem odložil pero, prižgal svalčico in se ozrl krog sebe. Na stolu meni nasproti je sedela še mlada gospa in pisala menda svojemu možu, ki se daleč, daleč za deveto goro bori za slavo in čast svoje domovine. Ob strani ji je stal njen sinček kakih osmih let. Njegove iskreče se oči so švigale od osebe do osebe ter ljubko pogledovale zdajpazdaj mamico. V hipu se mi je prikupil in priľubil ta brhki dečko. Kadil sem dalje in ga neprestano opazoval.

Ko je gospa spisala pismo, ga je še enkrat skrbno prebrala.